

Osiągnięcia uczniów na egzaminie gimnazjalnym w 2012 roku w województwie pomorskim – język niemiecki poziom podstawowy

Zewnętrzny egzamin gimnazjalny z języka niemieckiego stanowił trzecią część egzaminu zdawanego przez młodzież na zakończenie nauki w gimnazjum. Jest to egzamin powszechny i obowiązkowy, który od roku 2012 przeprowadzony jest na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Egzamin ma na celu sprawdzenie stopnia opanowania przez gimnazjalistów wiadomości i umiejętności określonych w standardach egzaminacyjnych. Wszyscy gimnazjaliści wykonywali te same zadania, dlatego ich wyniki są porównywalne w skali całego kraju. Wyniki mają charakter informacyjny dla ucznia, jego opiekunów oraz nauczycieli. Wyniki egzaminu z języków obcych nowożytnych na poziomie podstawowym są wykorzystywane podczas rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.

Na podstawie wyników za poszczególne zadania i obszary zadań można określić, jakie umiejętności posiadał określony uczeń czy też grupa uczniów lub w jakim stopniu je opanowali.

Do egzaminu z języka niemieckiego w 2012 roku w województwie pomorskim przystąpiły 3 724 osoby rozwiązujące arkusz standardowy na poziomie podstawowym. Wynik średni wyniósł 53,98%, czyli 21,59 punktu na 40 punktów możliwych do uzyskania. Wynik średni w skali kraju wyniósł 57%.

Arkusz gimnazjalny na poziomie podstawowym składał się z 11 zadań, za które można było otrzymać łącznie 40 punktów. Zadania umieszczone w arkuszu sprawdzały 4 obszary umiejętności:

- zadania 1, 2, 3 – rozumienie ze słuchu
- zadania 4, 5, 6 – znajomość funkcji językowych
- zadania 7, 8, 9 – rozumienie tekstów pisanych
- zadania 10, 11 – znajomość środków językowych.

W Tabeli 1 przedstawiono podstawowe parametry statystyczne za rozwiązanie zadań z arkusza podstawowego w województwie pomorskim.

Tabela 1. Podstawowe parametry statystyczne wykonania zadań arkusza

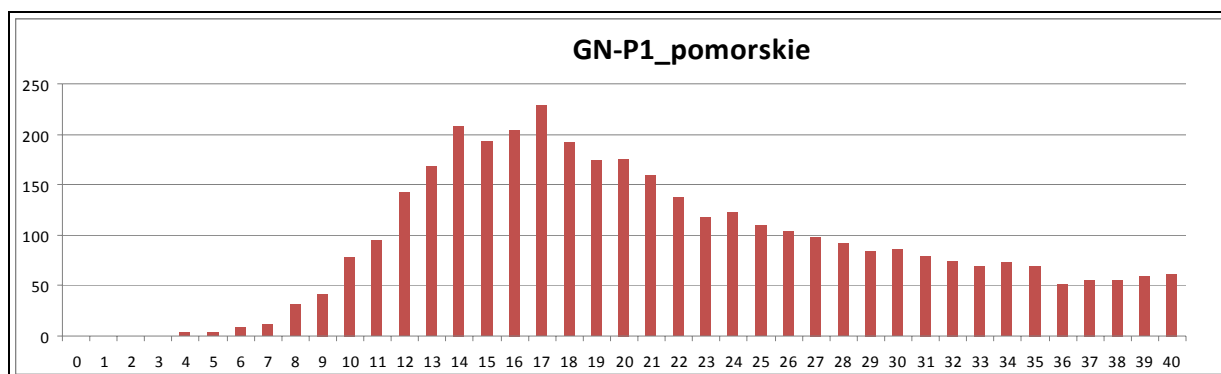
wskaźniki	wartości	
	pkt	%
Liczba zdających	3 724	
Średnia	21,59	53,98%
Minimum	4,00	10,00%
Maksimum	40,00	100,00%
Modalna	17,00	42,50%
Mediana	20,00	50,00%
Odchylenie	8,19	20,47%

Statystyczny zdający uzyskał wynik 21,59 punktu, co stanowi 53,98% liczby punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań arkusza podstawowego. Wartość wskaźnika

łatwości 0,54 kwalifikuje zestaw zadań w arkuszu podstawowym jako umiarkowanie trudny. Najczęściej występująca liczba punktów (modalna) wyniosła 17. Jest ona niższa od wyniku średniego oraz od wyniku środkowego (mediany). Wartość miary rozrzutu (odchylenia standardowego) wynosi 8,19, co oznacza, że prawie 70% zdających uzyskało wyniki w przedziale od 14 do 30 punktów. Rozstęp wyników jest duży i wynosi 36 punktów. Wskazuje to na znaczne rozproszenie wyników w tej grupie zdających i na różny stopień opanowania przez zdających badanych umiejętności.

Rozkład wyników zadań z arkusza na poziomie podstawowym dla województwa pomorskiego przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Rozkład wyników uzyskanych przez zdających za zadania arkusza standardowego

Wykres wskazuje wyraźne wypiętrzenie na poziomie 17 punktów, czyli lekkie przesunięcie w stronę wyników niższych. Zadania umieszczone w arkuszu były dla zdających umiarkowanie trudne.

Wszystkie umiejętności na poziomie podstawowym były sprawdzane zadaniami zamkniętymi.

Poziom wykonania poszczególnych zadań przez uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego jest przedstawiony w tabeli 2. Poziom wykonania zadań częściowych wahał się od 0,12 (zadanie 1.5.) do 0,87 (zadanie 2.2.), a zadań w całości od 0,35 (zadanie 4) do 0,70 (zadanie 2).

Tabela 2. Interpretacja poziomu wykonania zadań przez uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego

0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
1.5.	2.3, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 6.2, 7.1, 8.2, 9.2, 9.4, 10.1, 10.3, 11.1, 11.3.	1.1, 1.3, 1.4, 3.1, 3.2, 5.1, 5.2, 5.3, 6.1, 7.2, 7.3, 8.1, 8.3, 8.4, 9.1, 9.3, 10.2, 11.2.	1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 6.3, 7.4.	-
Interpretacja zadania				
bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Liczba zadań				
1	15	18	6	–
Suma punktów za zadania i ich udział procentowy w punktacji ogółem				
1	15	18	6	–
2,5%	37,5%	45%	15%	–

Rozumienie tekstu słuchanego

Tę sprawność badano trzema zadaniami, zgodnie ze standardami przedstawionymi w *Informatorze gimnazjalnym*. W zadaniu 1. uczeń wysłuchał pięciu tekstów monologów i dialogów na temat życia codziennego, np: zwierząt domowych, nowego domu, zakupów lub popołudniowych atrakcji kulturalnych, a następnie miał znaleźć w tekście informacje przedstawione w materiale ikonograficznym (standard 2.3), wybrać kontekst sytuacyjny rozmowy przedstawiony w materiale ikonograficznym (standard 2.5) i określić główną myśl tekstu w przedstawionej wypowiedzi w zadaniu 1.5. (standard 2.2). Zadanie 1. w tej części egzaminu było zadaniem umiarkowanie trudnym ze wskaźnikiem łatwości 0,56. Jedyne zadanie cząstkowe 1.5., w którym zdający miał określić główną myśl tekstu, czyli stwierdzić, o jakim wydarzeniu opowiada chłopiec, było zadaniem najtrudniejszym zarówno w tym zadaniu, jak i w całym arkuszu. Wskaźnik łatwości 0,12 oznacza, że zadanie to dla zdających było bardzo trudne.

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie rozmowę Petera i Gabi. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej osoby (2.1.–2.4.) jej ulubiony przedmiot szkolny (A–E). Wpisz odpowiednią literę w każdą kratkę.

Uwaga! Jeden przedmiot został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

Personen		Lieblingsfächer
2.1. Peter	<input type="text" value="E"/>	A. Biologie
2.2. Gabi	<input type="text" value="B"/>	B. Chemie
2.3. Tobias	<input type="text" value="A"/>	C. Musik
2.4. Anke	<input type="text" value="C"/>	D. Mathe
		E. Geschichte

Transkrypcja

Peter: Hallo, Gabi. Weißt du, ob Herr Kluge heute in der Schule ist?

Gabi: Hallo, Peter. Nein, er ist mit der Klasse 7b ins Gebirge gefahren.

Peter: Schade, dass wir diese Woche keine Geschichte haben.

Gabi: Wirklich? Magst du Geschichte?

Peter: Ja, ich finde dieses Fach sehr interessant.

Gabi: Geschichte ist nichts für mich. Ich vergesse immer die historischen Daten. Aber Chemie lerne ich am liebsten. Schon als Kind habe ich viele Experimente gemacht.

Peter: Chemie ist nicht mein Lieblingsfach, aber man kann ja auch nicht alle Fächer mögen. Mein Bruder Tobias zum Beispiel hasst Mathe. Geschichte mag er auch nicht. Dafür kann er aber stundenlang Bio lernen. Er möchte Tierarzt werden.

Tobias liest jeden Tag Bücher über Tiere und Pflanzen.

Gabi: Gut, dass er ein ruhiges Hobby hat. Meine Schwester Anke nervt mich manchmal.

Sie singt sehr gerne. Das finde ich schrecklich, denn ich mag Musik nicht so sehr.

Anke übt jeden Nachmittag alle Lieder aus dem Unterricht und sie ist die Beste in der Klasse.

W powyższym zadaniu zdecydowanie więcej uczniów udzieliło poprawnej odpowiedzi w zadaniach 2.1., 2.2., i 2.4., w których dopasowanie ulubionego przedmiotu do osoby oparte było na wyrażeniach przekazanych wprost. (*Gabi: Magst du Geschichte? Peter: Ja, ich finde dieses Fach sehr interessant.*). Trudniejsze dla uczniów było zdanie 2.3., w którym w odpowiedzi pojawiło się jednocześnie przeczenie, co wymagało wyciągnięcia wniosku z całej wypowiedzi. (*Mein Bruder Tobias zum Beispiel hasst Mathe. Geschichte mag er auch nicht. Dafür kann er aber stundenlang Bio lernen. Er möchte Tierarzt werden. Tobias liest jeden Tag Bücher über Tiere und Pflanzen.*).

Zadanie 2. było najłatwiejszym z trzech zadań sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu i najłatwiejszym zadaniem w całym arkuszu. Uczeń wysłuchał rozmowy dwóch osób na temat ulubionych przedmiotów szkolnych i na podstawie informacji zawartych w nagraniu miał dopasować do wskazanych osób odpowiednie przedmioty. Sprawdzane tym zadaniem wymagania szczegółowe to umiejętność znajdowania w tekście określonych

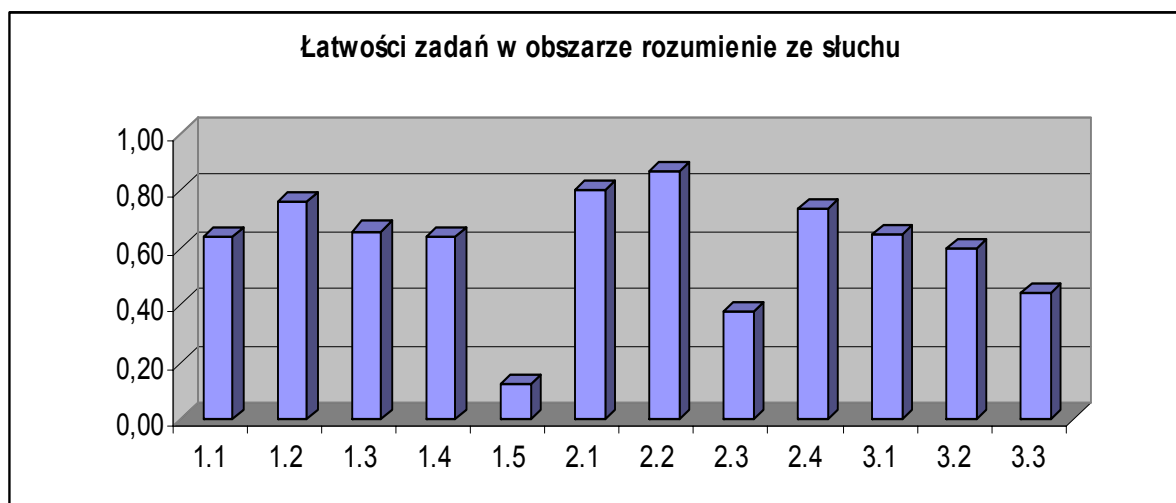
informacji (standard 2.3.). Wskaźnik łatwości tego zadania wyniósł 0,70, co oznacza, że było to zadanie łatwe.

W zadaniu 3. uczeń wysłuchał nagrania zarejestrowanego na automatycznej sekretarce dotyczącego odwołania wcześniej zaplanowanego spotkania. Uczeń miał stwierdzić, które zdania są zgodne z komunikatem, a które nie. Sprawdzane tym zadaniem umiejętności szczegółowe to znajdowanie w tekście określonych informacji (standard (2.3.) oraz określanie intencji nadawcy tekstu (standard 2.4.). Zadanie okazało się dla zdających umiarkowanie trudne, a jego wskaźnik łatwości wyniósł 0,56. Najtrudniejszym zadaniem cząstkowym było zadanie 3.3. (łatwość 0,44), w którym uczniowie mieli stwierdzić, czy Thomas zaprasza Markusa na grilla. W tekście pojawia się informacja o zaproszeniu na grilla Thomasa i jego rodziny przez ciotkę, co najprawdopodobniej zmyliło zdających.

Rozumienie tekstu słuchanego było dla gimnazjalistów piszących egzamin w województwie pomorskim w 2012 roku na poziomie podstawowym umiejętnością umiarkowanie trudną, ale jako ogólna umiejętność najłatwiejszą. Łatwość trzech zadań wyniosła 0,61.

Na wykresie 2. przedstawiono wartości wskaźnika łatwości poszczególnych zadań uzyskanych przez zdających w arkuszu standardowym z umiejętności rozumienia tekstu słuchanego.

Wykres 2 Wartości wskaźnika łatwości poszczególnych zadań badających umiejętność rozumienia ze słuchu

Najłatwiejsze w badanej umiejętności okazało się zadanie 2.2., zaś najtrudniejsze 1.5.

Znajomość funkcji językowych

Tę sprawność sprawdzano trzema zadaniami (4 – 6), poziom wykonania zadań w tej części wyniósł 0,50. To oznacza, że znajomość funkcji językowych była dla zdających umiejętnością umiarkowanie trudną. Najtrudniejsze w tym obszarze okazało się zadanie 4 (wskaźnik łatwości - 0,35). W zadaniu tym zdający mieli wybrać frazę będącą właściwą reakcją na wysłuchane wcześniej cztery krótkie typowe pytania dotyczące zdrowia i wizyty u lekarza. Najtrudniejszym zadaniem cząstkowym było zadanie 4.3., w którym uczeń miał wybrać właściwą reakcję na pytanie: *Wie lange hast du die Schmerzen schon?* Tylko 30% zdających wybrało właściwą odpowiedź: *Seit drei Tagen*. Zadanie to sprawdzało, czy uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (standard 6.3).

Zadanie 4. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi (4.1.–4.4.). Do każdej z nich dobierz właściwą reakcję (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga! Jedna reakcja została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Seit drei Tagen.
- B. Ich habe Kopfschmerzen.
- C. Nur Schmerztabletten.
- D. Dreimal täglich.
- E. Gestern Nachmittag.

4.1.	4.2.	4.3.	4.4.
B	E	A	D

Transkrypcja:

Wypowiedź 1.

Was tut dir weh?

Wypowiedź 2.

Wann warst du beim Arzt?

Wypowiedź 3.

Wie lange hast du die Schmerzen schon?

Wypowiedź 4.

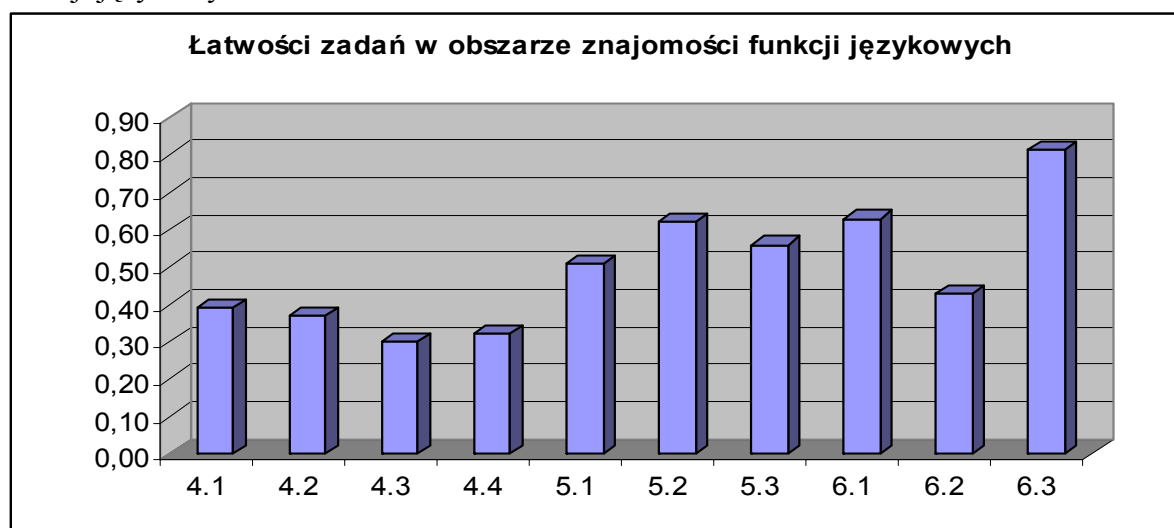
Wie oft nimmst du die Tabletten ein?

W zadaniu 5. zdający mieli uzupełnić podane minidialogi, wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Pytania w zadaniu były dobrze znane uczniom i dotyczyły życia codziennego. Wszystkie zadania cząstkowe okazały się umiarkowanie trudne, łatwość wyniosła 0,56. Sprawdzane tym zadaniem umiejętności szczegółowe to uzyskiwanie i przekazywanie wyjaśnień i informacji (6.3.) oraz wyrażanie próśb i podziękowań oraz zgody lub odmowy wykonania lub odmowy wykonania prośby (6.7.).

W zadaniu 6. uczniowie dobierali właściwą reakcję do trzech sytuacji podanych w języku polskim. Sprawdzano tym zadaniem umiejętności wyrażania emocji, stosowania form grzecznościowych i nawiązywania kontaktów towarzyskich. Zadanie 6.2., w którym należało życzyć powodzenia koledze zdającemu egzamin, okazało się dla zdających trudne (wskaźnik łatwości 0,43). Tylko mniej niż połowa zdających wybrała prawidłową reakcję: *Viel Erfolg!* Natomiast zadanie 6.3. wymagające podania odpowiedniej formy powitania, okazało się łatwe. Prawidłowo odpowiedziało 82% zdających.

Na wykresie 3. przedstawiono wartości wskaźnika łatwości w poszczególnych zdaniach sprawdzających, jak uczniowie opanowali znajomość funkcji językowych.

Wykres 3. Wartości wskaźnika łatwości poszczególnych zadań badających znajomość funkcji językowych

Najłatwiejsze w badanej umiejętności okazało się zadanie 6.3., zaś najtrudniejsze 4.3.

Rozumienie tekstów pisanych

Również opanowanie tej umiejętności sprawdzano trzema zadaniami. W zadaniu 7. zdający mieli dobrać odpowiednie zdania do każdego z czterech podanych ogłoszeń. Zadaniem tym sprawdzano, czy uczeń potrafi określić kontekst wypowiedzi (standard 3.4.), oraz określić intencje nadawcy tekstu (standard 3.3.). Wszystkie zadania cząstkowe miały różne wskaźniki łatwości: od 0,48 do 0,72, tzn. od zadania trudnego do łatwego. Całe zadanie okazało się umiarkowanie trudne - wskaźnik łatwości 0,59.

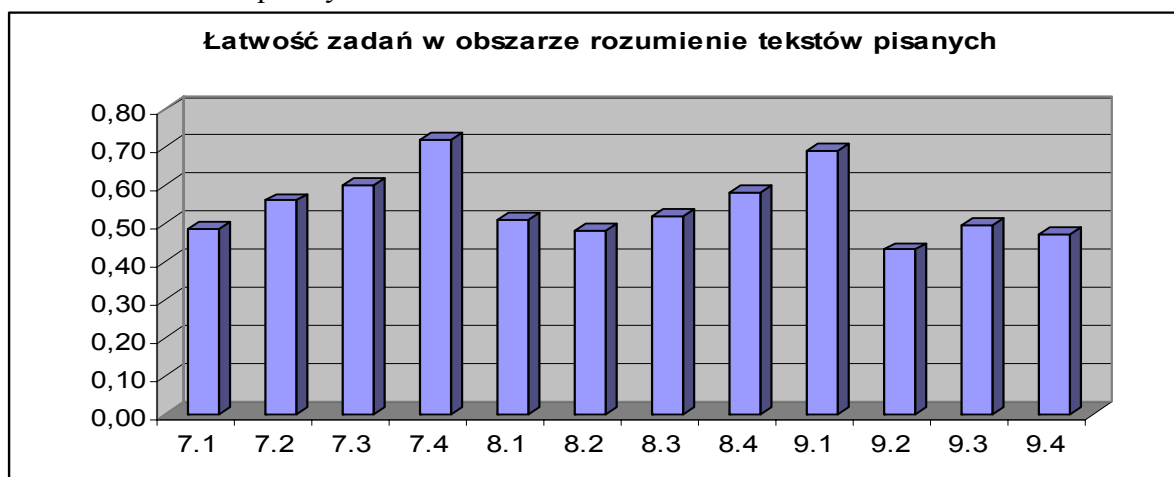
Zadanie 8. okazało się dla uczniów również zadaniem umiarkowanie trudnym, choć nieco trudniejszym niż zadanie 7. Jego wskaźnik łatwości wyniósł 0,53. W tym zadaniu zdający mieli przeczytać cztery krótkie teksty i z podanych możliwości odpowiedzi wybrać właściwą do każdego tekstu. Tym zadaniem sprawdzano, czy uczniowie potrafią znaleźć w tekście określone informacje (standard 3.2.) oraz określić główną myśl tekstu (standard 3.1.) Najtrudniejsze było dla zdających zadanie 8.2., w którym tylko 48% zdających miało znaleźć przyczynę pozostania Tiny w domu, rozpoznając synonimiczne znaczenie w zdaniach: *Ich muss viel für die Schule tun.* i *Denn sie macht ihre Hausaufgaben.*

W zadaniu 9. podobnie jak w zadaniu 8. sprawdzano, czy uczeń znajdzie określone informacje w tekście (standard 3.2.). Było to zadanie na dobieranie, a nie - jak zadanie 8. - wielokrotnego wyboru. Uczniowie dość dobrze poradzili sobie z tym zadaniem. Wskaźnik łatwości zadania wyniósł podobnie jak w zadaniu 8. - 0,52.

Łatwość całego obszaru umiejętności okazała się nieco wyższa niż obszaru sprawdzającego znajomość funkcji językowych i wyniosła 0,55.

Na wykresie 4. przedstawiono wartości wskaźnika łatwości w poszczególnych zdaniach sprawdzających, jak uczniowie opanowali rozumienie tekstów pisanych.

Wykres 4. Wartości wskaźnika łatwości poszczególnych zadań badających umiejętność rozumienia tekstów pisanych

Najłatwiejsze w badanej umiejętności okazało się zadanie 7.4., zaś najtrudniejsze 9.2.

Znajomość środków językowych.

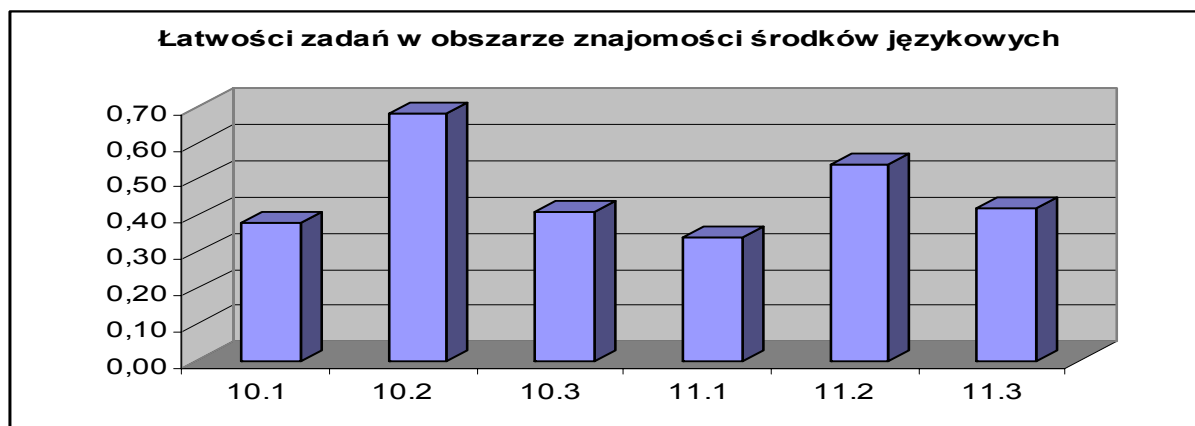
Za pomocą dwóch zadań sprawdzano, jak uczniowie opanowali posługiwanie się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych i ortograficznych). Poziom wykonania zadań w tej części wyniósł 0,46, co oznacza, że zdania tej części egzaminu były dla zdających trudne. Ten obszar okazał się najtrudniejszy dla zdających w całym arkuszu.

W zadaniu 10. zdający mieli przeczytać tekst i spośród wyrazów podanych w ramce wybrać te, którymi można poprawnie uzupełnić luki w tekście. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo. Było to zadanie na dobieranie. Najtrudniejszym zadaniem cząstkowym było zadanie 10.1. ze wskaźnikiem łatwości 0,34. W lukę w zdaniu *Ich habe viel _____ für meine Klamotten.* należało wstawić słowo *Platz*, ale prawdopodobnie młodzież nie zrozumiała kontekstu zdania. Zadanie to sprawdzało znajomość leksyki.

Zadanie 11. było trudniejsze od zadania 10. Wskaźnik łatwości wyniósł 0,43. W zadaniu tym należało wybrać poprawne uzupełnienie luk w zdaniach w podanym tekście. Sprawdzało ono przede wszystkim znajomość gramatyki. Dla zdających w województwie pomorskim zadania cząstkowe sprawdzające odmianę rodzajnika i zaimka były trudne, a zadanie sprawdzające odmianę czasownika – umiarkowanie trudne.

Na wykresie 5. przedstawiono wartości wskaźnika łatwości w poszczególnych zdaniach sprawdzających, jak uczniowie opanowali znajomość środków językowych.

Wykres 5. Wartości wskaźnika łatwości poszczególnych zadań badających znajomość środków językowych

Najłatwiejsze w badanej umiejętności okazało się zadanie 10.2., zaś najtrudniejsze 11.1.

Podsumowując, można powiedzieć, że zdający dość dobrze opanowali większość umiejętności przedstawionych w standardach wymagań nowej podstawy programowej.